

## Nr 13

**Skatteutskottets betänkande i anledning av motion angående beräkningen av skattepliktig förmögenhet i företag.**

**Motionen**

I motionen 1971:460 av herr Josefson i Arrie m. fl. yrkas att riksdagen beslutar att 6 § förordningen (1970:171) om beräkning i vissa fall av beskattningsbar förmögenhet som är att hänföra till företag skall ha följande lydelse:

## 6 §

Avdrag medges med 25 procent av den del av den skattskyldiges skattepliktiga förmögenhet som överstiger 300 000 kr. Den skattepliktiga förmögenheten — — — avräknas från denna.

**Gällande bestämmelser m. m.**

1970 års omläggning av förmögenhetsbeskattningen (prop. 1970:71 och BeU 1970:41) innebar en lindring för förmögenheter under 450 000 kr. och en skärpning för större förmögenheter. För att hindra alltför ogynnsamma verkningar för de små och medelstora familjeföretagen antogs samtidigt särskilda bestämmelser, enligt vilka ägare av förmögenheter i sådana företag får en i princip oförändrad beskattning. Bestämmelserna, som återfinns i förordningen (1970:171) om beräkning i vissa fall av beskattningsbar förmögenhet som är att hänföra till företag, avser i princip endast förmögenhet i mindre eller medelstora företag som ägs av en eller ett fåtal fysiska personer och där kapitalet till övervägande del är bundet i företaget. Företagets förmögenhetsvärde får inte överstiga 2 milj. kr. För att betraktas som ett fåmansföretag skall företaget till minst 75 % ägas av den skattskyldige ensam eller tillsammans med högst tio personer. Vidare krävs, att det av omständigheterna klart framgår att den skattskyldige har sin väsentliga försörjning av företaget och att han har minst 75 % av sin totala förmögenhet nedlagd däri. När den skattskyldige samtaxeras för förmögenhet med make och hemmavarande barn skall motsvarande gälla i förhållande till den gemensamt beskattade förmögenheten.

Den åsyftade effekten uppnås genom ett avdrag från den skattepliktiga förmögenheten. Avdraget skall beräknas till 25 % av den del av förmögenheten som överstiger 500 000 kr. (6 §).

I propositionen framhölls att bestämmelserna fick ses som ett provisorium och att frågan hur en särbehandling av familjeföretagen lämpligen bör utformas bör utredas närmare av kapitalskatteberedningen.

Med anledning av propositionen väcktes ett flertal motioner med yrkanden om ändringar av ifrågavarande bestämmelser i syfte att vidga kretsen av reduktionsberättigade och att åstadkomma ytterligare skattelättnader, och den nu ifrågavarande motionen överensstämmer i huvudsak med två av dessa motioner. — Bevillningsutskottet avstyrkte motionerna och anförde som skäl härför att skattebelastningen för familjeföretagen genom motionärernas förslag inte skulle bibehållas vid dåvarande nivå utan minska och att yrkandena således stred mot syftet med bestämmelserna. Bevillningsutskottet, som ansåg att principiella betänkligheter kunde anföras mot att differentiera kapitalbeskattningen med hänsyn till kapitalets placering, framhöll vidare de nya bestämmelsernas provisoriska karaktär.

Som framgår av det anförda omfattar kapitalskatteberedningens utredningsuppdrag bl. a. frågan om beskattningen av förmögenhet nedlagd i familjeföretag. Beredningens arbete kommer att slutföras inom kort.

## Utskottet

I samband med 1970 års onläggning av förmögenhetsbeskattningen antogs vissa provisoriska bestämmelser för beräkning av skattepliktig förmögenhet i små och medelstora familjeföretag. Enligt dessa bestämmelser får ägare av sådan förmögenhet fr. o. m. 1972 års taxering göra avdrag med 25 % av den del av förmögenheten som överstiger 500 000 kr. Avsikten härmed var att — i avvaktan på kapitalskatteberedningens fortsatta överväganden rörande beskattningen av familjeföretagen — undvika att skatteomläggningen medförde skärpningar för ägare av familjeföretag med ett värde av högst 2 milj. kr.

I motionen 1971: 460 yrkas med hänsyn bl. a. till konsekvenserna av de höjningar av taxeringsvärdena för jordbruksfastigheter, som beslutats vid 1970 års allmänna fastighetstaxering, att avdrag skall få göras med 25 % av den del av förmögenheten som överstiger 300 000 kr. Om förutsättningarna i övrigt för avdrag är uppfyllda, innebär yrkandet att förmögenhetsskatten för förmögenheter över 300 000 kr. minskar med högst 1 000 kr. efter en glidande skala, som når sitt maximum vid 500 000 kr., eller med högst 1 250 kr. för förmögenheter över 1 000 000 kr.

Vid föregående års riksdag ansåg bevillningsutskottet (BeU 1970: 41) att principiella betänkligheter kunde anföras mot att differentiera kapitalbeskattningen med hänsyn till kapitalets placering. Med anledning av yrkanden med motsvarande innehåll som i den nu aktuella motionen 1971: 460 konstaterade utskottet att ett bifall till dessa skulle innebära att skattebelastningen för familjeföretagen inte bibehölls vid dåvarande nivå utan minskade och att yrkandena således stred mot syftet med bestämmelserna. Utskottet avstyrkte därför motionerna och riksdagen biföll utskottets hemställan.

I motionen 1971: 460 har inte anförts några nya omständigheter, som enligt skatteutskottets mening bör föranleda ändrat ståndpunktstagande från riksdagens sida. Med hänsyn härtill och då kapitalskatteberedningen inom kort kommer att framlägga förslag i dessa frågor, avstyrker utskottet bifall till motionen 1971: 460.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet  
att riksdagen avslår motionen 1971: 460.

Stockholm den 16 mars 1971

På skatteutskottets vägnar

ERIK BRANDT

*Närvarande:* herrar Brandt (s), Magnusson i Borås (m), Engkvist (s), Eriksson i Bäckmora\* (c), Holmqvist (s), herrar Kristenson (s), Josefson i Arrie (c), Wärnberg (s), Larsson i Umeå (fp), Carlstein (s), Nilsson i Trobro (m), Wikner (s), Stadling (s), Olof Johansson i Stockholm (c) och Hörberg (fp).

\* Ej närvarande vid betänkandets justering.

### Särskilt yttrande

av herrar Magnusson i Borås (m), Eriksson i Bäckmora (c), Josefson i Arrie (c), Larsson i Umeå (fp), Nilsson i Trobro (m), Olof Johansson i Stockholm (c) och Hörberg (fp):

”Frågan om beräkning av skattepliktig förmögenhet i företag prövas f. n. av kapitalskatteberedningen, som enligt uppgift inom kort kommer att framlägga sitt förslag. Vid en översyn av nu gällande bestämmelser bör inte minst effekterna i skattehänseende av de fortlöpande taxeringsvärdehöjningarna uppmärksammas. I det uttalande från bevillningsutskottet (BeU 1970: 41) som citeras i utskottsbtänkandet och där det anföras att ett bifall till en motion med motsvarande innehåll

skulle innebära att skattebelastningen för familjeföretagen inte bibehölls vid tidigare nivå, så innebär detta uttalande att man utgår från oförändrade taxeringsvärden. Men med de stora höjningar av taxeringsvärdena som skett, i vissa län beträffande jordbruksfastigheter med nära 60 % i genomsnitt, så innebär de år 1970 beslutade skattereglerna en avsevärd skatteskärpning. Det är därför angeläget att detta faktum uppmärksammas liksom att reduceringsregeln sätts in vid en lägre förmögenhetsnivå än vad som nu är fallet.”